

MAINSTREAM

Miroslav Pech

Carcosa
Kroměříž, 2018

MÁMA MELE MASO
Slabikář

Trmácela se kolem zamrzlého a sněhem zapadaného rybníka. Nohy jí klouzaly a bořily se do sněhu, ve kterém po nich zůstávaly hluboké stopy. Na sobě měla připnuté nosítka a v nosítku nesla dítě. Nebe bylo zatažené. Na hlavu a ramena se jim snášely sněhové vločky, od úst stoupala pára.

Žena držela sekeru.

Mířily do lesa.

Zimní pustina. Po lidech ani památky. Vyhýbala se stromům a větším obtěžkaných sněhem.

Sem tam narazila na stopy zajíců a srn. Topůrko svírala v prokřehlých prstech, které už jí mrazem červenaly. Dítě se v nosítku pohnulo a tiše zafňukalo.

„Šš, šš,“ utěšila ho žena.

Šla dál.

Oči upírala do země, v hlavě cosi tvrdého, neprostupného. Tak daleko od všeho a všech. Těch pár slov pronesených dole v kotelně, monologů určených dceři, písniček, které jí zpívala, představovaly veškerou verbální komunikaci na tomhle odlehlém zapomenutém místě.

Nepolevující mráz trval už několik dní.

Prodírala se houštím, oháněla se sekerou. Malá už byla vzhůru, otáčela hlavičkou, rozhlížela se, naslouchala.

Konečně došly k tomu pravému.

Táhla stromek za sebou. Dcera ji pozorovala, natahovala ruce a drobnými prsty se dotýkala matčiny tváře. Stopy, které zanechala kolem rybníka, byly už téměř zapadané novou vrstvou sněhu. Lepil se jí na boty a okraje nohavic byly ztvrdlé kusy ledu. Vláčela náklad k vysoké zděné chatě, po jejíž pravé straně stála kůlna. Pod střechou byly navršené dvě hranice dřevěných klád. Nalevo od chaty rostla asi metr a půl vysoká a tři metry dlouhá sněhová závěj oblého tvaru.

S funěním vyšla čtyři schody na terasu a opřela sekeru o zeď. Rukou oprášila sníh ze stromku. Jehličí nepříjemně píchalo a škrábalo do zarudlé kůže. Poté stromek vzala za kmen a pro jistotu jím několikrát silně zatřásla.

Stiskla kliku a otevřela dveře.

Zvedla sekeru.

Než vešla, otočila se tváří k lesu. Pátravým pohledem přejela sněhovou plochu, jež pohřbila zamrzlý rybník. Nedůvěřivě se zahleděla k okraji lesa, na znepokojivě vyhlížející stromy, které zvolna obestírala postupující tma. V obličeji byla bledá, nos měla červený, kolem zapadlých očí, očí, které jakoby viděly něco, co ostatním zůstává raději skryto, se jí tvořily vějířky vrásek. Zpod zimní čepice visely mastné prameny vlasů, místy šedivé. Vypadala starší, než ve skutečnosti byla.

Vešla do chaty a kopnutím za sebou přibouchla dveře.

ČÁST PRVNÍ

PONÍŽENÝ MUŽ

JEDNA

Sedí na gauči s propletenými prsty a civí na polici s knihami.

Za dveřmi koupelny hučí pračka.

V koupelně žena svléká dítě. *Měl bych tam být, pomyslí si muž, měl bych tam být a pomoci jí.* Dítě brečí, žena k němu konejšivě promlouvá. *Měl bych tam být a napustit vanu. Kontrolovat teplotu vody, dát do ní kapku měsíčkové koupele, měl bych být při ruce, a ne tu takhle dřepět.*

Jmenuje se Matěj. Je mu třicet dva let a dnes odpoledne otevřel email.

Žena se jmenuje Klára. Je jí třicet jedna let a zrovna položila dítě do vany.

Dcera se jmenuje Sára a jsou jí necelé dva měsíce. Minulý týden se na Matěje poprvé usmála.

Vstane, párkrát přejde po místnosti a zase si sedne. Zadívá se na vlhký flek na pohovce, kam si Sára před chvílí ublinkla. Na podlaze jsou zaschlé škraloupy nestráveného mléka.

Mohl by je setřít.

Mohl by...

Místo toho sáhne pro notebook a položí si ho na kolena. Dívá se na zpravodajské titulky, nechte je, nevnímá. Zvažuje, že by se přihlásil na email a znovu si prohlédl ty fotky.

Zavrtí hlavou.

Odloží notebook na stůl.

Předkloní se a prsty si promne oči.

Jde do kuchyně, rozsvítí světlo, dřez je plný nádobí od oběda a večere.

Mohl by ho umýt, teď když má čas. Snad se to od něj i čeká, teď když se dcera koupe a on tu stojí a nechává veškerou práci na Kláře.

Určitě jí to nevadí, pomyslí si. Určitě jí nebude vadit, když si dám chvíli pauzu.

Mohl by si jít znovu sednout na gauč, ale při představě, že by Klára vyšla s dcerou v náručí a viděla ho, jak sedí, točí palci a upírá nepřítomný pohled na polici s knihami, je mu trapně.

Znova si vzpomene na ty fotky, co mu odpoledne přistály v mailové poště. Kež by k tomu nikdy nedošlo. Nechápe, nevěří, je to jak ze špatného filmu, kdy zdánlivou rodinnou idylku naruší nečekaná událost.

Hnusná událost, pomyslí si.

Z koupelny se i přes hukot pračky ozývá šplouchání vody a hlasy jeho ženy a dcery.

Ještě bude třeba pověsit prádlo, napadne ho. Bodýčka, pyžámka, pleny na odchytávání zvratků.

Otevře dveře do koupelny a nahlédne dovnitř. Dcera se vrtí na přebalovacím pultu, fňuká, natahovací plyšový medvěd hraje ukolébavku. Klára dceru natírá dětským olejíčkem. Pod přebalovacím pultem se třese a hučí pračka.

Klára se na něj ohlédne.

„Podáš nám dudlík?“

Matěj sebou trhne. Slepě se rozhlíží kolem sebe.

„Támhle,“ ukazuje Klára na umyvadlo.

Leží vedle mýdla. Matěj pro něj sáhne a automaticky ho opláchne pod proudem vlažné vody. Dojde k dceři, usměje se

na ni. Sára na něj kulí oči, ústa má pootevřená. Udělá na dceru obličej, Sára se zakření a cosi žbrblá. Do úst jí strčí dudlík, ústa ho vsají a začnou cumlat.

„Teď sme spokojený, vid'? Tatka nás zachránil,“ cukruje Klára, sehne se a políbí dceru na tvář. Holčička, v reakci na dotek matčiných rtů, vykopne nožičkami.

„Hele, jak se směje.“

„Je to naše beruška,“ řekne Matěj.

Natáhne ruku a pohladí dceru po jemných vlasech. Poodstoupí a sleduje, jak jí Klára obléká pyžamo.

„Budeš chtít ještě s něčím pomoci?“

„Ne,“ odpoví Klára, „všechno zvládnou sama...“

Ještě tam chvíli rozpačitě přešlapuje, než se konečně stáhne do kuchyně a začne mýt nádoby.

Sára nemůže usnout. V postýlce se vrtí, je nespokojená. Rozpláče se.

Klára vezme dceru do náruče.

Matěj leží a zírá do knihy.

Klára položí dceru na postel a zamyšleně si ji prohlíží.

Dítě se pozvrací.

„Po kojení si nekrkla,“ poznamená Klára.

Pláč zcela přirozeně přechází do hysterického záchvatu. Klára uchopí dceřiny nohy a tlačí jí kolena k bříšku.

„Sem blbá,“ řekne Klára, „neměla sem jíst to hroznové víno.“

Pláč neustává.

Matěj začíná být nervózní. Chce klid, aspoň chvíli, aspoň večer. V redakci je hukot, spousta práce. Teď ještě ke všemu onemocněl kolega... Už ráno při poradě bylo jasné, že v práci zůstane až do večera, musel napsat otvírák, potom článek o lyžařských sjezdovkách, kterým už brzy začne sezona,

a ještě dát dohromady kulturní přehled. Do toho mu přišel mail, který ho na dobrou hodinu totálně zasekal. Rozkliknul soubor s fotografiemi a nestačil se divit. Zůstal sedět s rukama na klávesnici. V jednu chvíli zapomněl dýchat, cítil tlak v hrudi a jak mu tepe krev ve spáncích. Když soubor zavřel, šel si do kuřárny zapálit cigaretu. Kolem procházela kolegyně z inzerce. Zastavila se a zapálila si taky. Hned se pustila do vyprávění o tom, co dělala o víkendu, jak ji starej vytočil a že mají asi krizi. Nedávno oslavili druhé výročí a on jí vůbec nic nedal. Ani blbou kytku. Matěj kouřil a nepřítomně naslouchal své o pět let mladší kolegyni, která mu kdysi ukázala svá potetovaná záda a piercing v jazyku. Stalo se to u ní v kanceláři. Už si ani nevzpomíná, kvůli čemu tam vlastně šel. Pamatuje si jen, jak tam stál a ona se ho zeptala, jestli chce něco vidět. Pak se k němu otočila zády a vyhrnula si svetr skoro až ke krku. Měla bílou podprsenku a na holých zádech jakýsi barevný mišmaš složený z květin a otevřených lvích tlam. Uprostřed bylo velké srdce, kterým se drala kloubnatá pěst. Její gesto na něj silně zapůsobilo. Vzpomněl si na Kláru, jak se v prvních měsících jejich vztahu styděla sundat si triko. Nebo jak si tajně přál dělat to při světle, zatímco ona pokaždé zhasla, zavrtala se do peřin a čekala, až si k ní vleze.

Kouřil, ona dál mluvila.

Pak se vrátil ke stolu a pustil se do práce.

Za okamžik toho musel nechat. Fotky mu nedaly pokoj, měl sto chutí to zabalit a jít domů.

Pomyslel na dceru. Den po porodu nemohl dospat, tak se na holky těšil. Chtěl pomáhat, být při ruce. Neustále sledoval hodiny na zdi, návštěvy začínaly od jedenácti. On byl na nohou od šesti. Aby si nějak ukrátil čas, věnoval se domácnosti, dokonce zalil kytky, což byla činnost, kterou mu Klára výslovně zakázala. V půl desáté už to nevydržel a vyrazil. Chtěl

jít za holkama, podívat se na dceru, pozdravit ženu, skočit jí pro nějaké ovoce nebo cokoliv by si přála. Zkrátka chtěl být při ruce.

Sára pořád křičí.

Cítí, jak mu povolují nervy. Raději odloží knihu dřív, než s ní ve vzteku flákne o zeď. Nerad se rozčiluje. Většinou drží veškerý hněv v sobě a upouští ho po troškách a o samotě.

Třeba tím, že boxuje do polštáře.

Nebo zaboří obličej do peřiny a křičí.

Hádky nesnáší a nikdy je nezačíná. Většinou stojí, mlčí a čeká, až se Klára uklidní, což ji vytáčí ještě víc.

Říká třeba: co si mám myslet o tom, že se se mnou ani nepohádáš?

Nebo: copak se neumíš bránit?

Jednou, když při hádce opět zarytě mlčel, popadla květináč, který si pár měsíců předtím vybrala v keramické dílně a z něhož měla obrovskou radost, zvedla ho nad hlavu a třískla s ním o zem. Zbyly z něj jen střepy. Doteď je v líně malá prasklina. Potom se Klára opřela o zeď, sesunula se k zemi a naříkala...

Vstane a nazuje si pantofle.

„Musim na záchod.“

Šourá se do koupelny a zavírá za sebou dveře.

Pustí vodu z kohoutku a opláchne si obličej. Podívá se na sebe do zrcadla. Kolem úst se mu začínají dělat vrásky. Kůže povoluje. Zadíívá se do svých unavených očí protkaných červenými žilkami. Ani náznak úsměvu, nadšení. Vlasy nad čelem ustupují, tvoří se mu kouty.

Posadí se na okraj vany...

Jde zpátky do ložnice, dcera pořád brečí. Klára je vyčerpaná.

„Zkus to, já už nemůžu,“ řekne Klára a opustí místnost.

Matěj si sedne na postel a skloní se k dceři. Snaží se holčičku utěšit, šeptá jí.

„Šš, šš, neplač, sluníčko, tatínek je tady, je tu s tebou, no tak, šš, šš, taťka tě má moc rád a nikdy tě neopustí, zůstane s tebou, šš, šš, neplač, beruško, už je to dobrý...“

Jemně ji hladí po bříšku.

„...už nic nebolí, všechno je fajn a taťka je tu s tebou a jestli přestaneš plakat, přinese ti zejtra nějakou pěknou hračku, co ty na to? Barevný zvířátko, jo?“

Jako zázrakem pláč ustává, tělíčko se pomalu zklidňuje.

Vejde Klára a posadí se vedle Matěje.

„Jaks to udělal?“ ptá se šeptem.

Matěj pokrčí rameny:

„Nevim.“

Klára vezme dceru opatrně do náruče a uloží ji do postýlky.

Matěj se přesune na svou stranu postele. Sáhne po otevřené knize a zadívá se na písmenka.

Klára si lehne tváří k němu. Do tmy se ozývají savé zvuky, jak Sára cucá dudlík.

Cítí na sobě Klářin pohled, ale předstírá, že si ničeho nevšiml. Upřeně sleduje písmenka na stránce, nemůže se začíst, slovům nerozumí, jejich význam mu uniká, jako kdyby byla kniha psaná v cizím jazyce.

„Nemůžu usnout,“ pronese Klára do ticha, „taky bych potřebovala ukolíbat.“

Matějovi to vyloudí úsměv na tváři.

Chce být sám.

Bez ženy.

Bez dítěte.

Za chvíli už slyší Klářino pravidelné oddechování. Zavře knihu a odloží ji na noční stolek.

Do tmy zírá bledý obličej, jako z vosku.

Vybaví si roztažená nahá stehna z fotografie. Teď zas touží po zapomnění, existenci prosté myšlenek. Také potřebuje utěšit. Obraz roztažených nahých stehen mu však nic takového nepřinese.

Proč já? zeptá se v duchu a v duchu si i odpoví: *Proč ne.*

DVA

Takhle pozdě večer už v redakci nikdo není. Zapíná počítač, tvář mu ozáří světlo monitoru. Obejme se pažemi kolem ramen, zavírá oči, kolébá se dopředu dozadu, podupává nohama.

Uběhne pár minut, přihlásí se na mail a klikne na zprávu od *bern.ard22@gmail.com*. Zpráva nemá žádný předmět, obsahuje pouze informaci: *podívej se na č. 147* a odkaz s názvem CASTING. Když odkaz rozklikne, na obrazovce se objeví velký žlutý smajlík. Ten se postupně vytrácí a plochu zaplní sloupec číslic.

Klikne na číslo 147.

Nejistý úsměv jeho ženy. Hnědé oči za přivřenými víčky hledí do objektivu. Černé vlasy ostříhané na mikádo má sčesané za mírné odstátýma ušima. Z ušních lalůčků visí stříbrné náušnice ve tvaru kapek. Nedokáže odhadnout, kdy byl snímek pořízen. Ty náušnice Klára nosila, už když se poznali, a účes má pořád stejný. Tvář však vypadá mladší.

Druhá fotka zabírá postavu z profilu. Klára je v bílém spodním prádle. Trochu se hrbí, pravé koleno má pokrčené, stojí před bílou zdí, asi půl metru vpravo je dřevěná židle.